

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет міжнародних відносин

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор

31 серпня 2021 р.

«ТЕОРЕТИЧНИЙ СЕМІНАР»

для студентів факультету міжнародних відносин

Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»
Спеціальність – 293 «Міжнародне право»

**КРЕДИТНО-МОДУЛЬНА СИСТЕМА
ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ**

Гринчак В. А. Теоретичний семінар. Робоча програма навчальної дисципліни для студентів факультету міжнародних відносин за спеціальністю 293 – «міжнародне право». Львівський національний університет імені Івана Франка, Львів, 2021. – 14 с.

Розробник:

Гринчак В. А., кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного права.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародного права
Протокол № 1 від. “30” серпня 2021 р.

Завідувач кафедри міжнародного права проф. Репецький В.М.
“30” серпня 2021 р.

©Гринчак В. А., 2021

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(Витяг з робочої програми навчальної дисципліни “Теоретичний семінар ”)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна / заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3		<i>Вибіркова</i>
Модулів – 1	Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»	Рік підготовки: 2-й (магістри)
Змістових модулів – 1	Спеціальність: 293 – «Міжнародне право»	Семестр 1-ий
Курсова робота		Лекції Денна форма: 0 год. Заочна форма: 0 год.
Загальна кількість годин – 90 год		Практичні, семінарські Денна форма: 36 год. Заочна форма: 14 год.
Тижневих годин: аудиторних – 3 (денна форма) самостійної роботи студента – 4,5 (денна форма)	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Магістр	Самостійна робота Денна форма: 54 год. Заочна форма: 76 год.
		Індивідуальні завдання
		Вид контролю: залік

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Мета.

Формування комплексних знань про засади та принципи наукових досліджень та вивчення основ, методів та видів наукової та науково-дослідної діяльності, а також ознайомлення магістрів із її основами та правилами оприлюднення результатів.

2.2. Завдання.

Завдання навчальної дисципліни полягає у системному і комплексному підході до вивчення суті і змісту наукових досліджень, визначення їх ролі і місця в системі сучасному суспільстві та житті, а також набутті магістрами навичок проведення наукового дослідження, розмежування видів наукових робіт за критеріями вимог, які до них висуваються, апробації набути знань як у процесі написання магістерської роботи, так і в процесі її публічного захисту, а також належного оформлення результатів наукового дослідження.

В результаті вивчення дисципліни магістр повинен

знати:

- Суть і зміст наукового дослідження як основи професійної трудової діяльності.
- Перелік нормативно-правових актів, які регулюють науково-дослідницьку роботу.
- Класифікацію видів науково-дослідницьких робіт в гуманітарній сфері (тези, статті, дисертації тощо).
- Вимоги до порядку проведення різних видів науково-дослідницьких робіт та оприлюднення їх результатів.
- Поняття та зміст наукової діяльності та наукового дослідження.
- Поняття та зміст наукового напрямку та наукової проблеми,
- Зміст вимог, які висуваються до написання магістерських робіт, як різновиду науково-дослідницької роботи.
- Зміст та суть методів наукового дослідження.
- Зміст вимог, які висуваються до оформлення магістерських робіт, як різновиду науково-дослідницької роботи.
- Порядок публічного захисту магістерських робіт.

вміти:

- Кваліфікувати та розмежовувати види науково-дослідницьких робіт.
- Встановлювати взаємозв'язок між метою наукового дослідження та формуванням його результатів.
- Визначати зміст актуальності наукової проблеми та правильно встановлювати завдання наукового дослідження.
- Правильно застосовувати наукові методи дослідження.

- Належно оформляти результати науково-дослідницьких робіт.
- Застосовувати теоретичні знання в процесі написання та захисту магістерської роботи.
- Розмежовувати обсяг та зміст поняття, наукова ідея, проблема, гіпотеза, концепція,
- Визначати та розмежовувати принципи пізнання (принцип детермінізму, принцип відповідності та принцип субсидіарності).

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лекційні заняття

Тема 1. Поняття, суть та зміст наукової діяльності.

Поняття наукової діяльності. Понятійний науковий апарат. Правила підбору необхідної інформації. Законодавство України про наукову діяльність. Розмежування та класифікація науково-дослідних робіт.

Система науково-дослідних робіт студентів. Реферати, доповіді, курсові, дипломні та магістерські роботи, статті, участь у наукових та науково-практичних конференціях.

Тема 2. Суть і зміст наукового дослідження.

Поняття наукового дослідження. Мета наукового дослідження. Всебічне та достовірне вивчення об'єкта, процесу або явища, їх структури, зв'язків та співвідношення на основі наукових принципів і методів пізнання. Отримання та впровадження корисних результатів.

Об'єкт дослідження. Матеріальна або ідеальна система об'єкту дослідження.

Предмет дослідження. Закономірності взаємодії елементів у середині системи і поза нею. Закономірність розвитку явища, різні властивості та якості цієї системи.

Науковий напрям. Наука або комплекс наук, у межах яких виконується конкретна наукова робота. Структурні одиниці наукового напрямку. Наукові комплексні проблеми (сукупність проблем, які мають одну мету). Наукові проблеми (сукупність складних теоретичних і практичних завдань, розв'язання яких назріло в певній галузі науки). Наукові теми (складові частини проблеми або визначене коло наукових питань). Наукові питання (складові частини теми або окремі завдання конкретної теми).

Міжнародне право як науковий напрям (наукові проблеми, теми, питання).

Тема 3. Роль та місце пізнання у процесі здійснення наукового дослідження.

Проблема, як форма наукового пізнання, у якій констатується недостатність досягнутого до цього моменту рівня знання. Наукова проблема.

Стан наукових розробок як передумова наукового дослідження. Зміст наукових розробок. Міжнародно-правові знання, що набули загального визнання наукової спільноти та перевірені міжнародною практикою. Питання міжнародного права, які є недостатньо розробленими і вимагають наукового обґрунтування. Невирішені міжнародно-правові питання, сформульовані у процесі теоретичного осмислення, запропоновані практикою або ті, що виникли під час вибору теми.

Пізнання як процес поступу людської думки від незнання до знання. Об'єкт та суб'єкт пізнання.

Роль практики у процесі пізнання. Функції пізнання. Концепції від теорії до практики та від практики до теорії, від думки до дії та від дії до думки. Роль міжнародної практики у процесі пізнання.

Діалектика процесу пізнання. Проблема істини. Об'єктивна істина. Відносна істина. Абсолютна істина.

Знання. Функції знання. Помилкова думка. Істинні знання.

Етапи пізнання людиною світу. Чуттєве відображення дійсності. Раціональне пізнання. Абстрактне мислення.

Поняття, зміст поняття, обсяг поняття. Ділення поняття.

Судження та умовивід. Дедуктивні й індуктивні умовиводи.

Наукове пізнання. Пізнавальна діяльність спеціально підготовлених груп людей, які володіють певними навиками, вміннями, знаннями тощо. Принципи наукового пізнання: принцип детермінізму, принцип відповідності, принцип субсидіарності. Методи та засоби наукового пізнання. Логічні форми пізнання та мовні засоби. Результати наукового пізнання.

Тема 4. Методи наукового дослідження..

Метод як спосіб досягнення поставленої мети, який об'єднує об'єктивні та суб'єктивні аспекти пізнання. Вимоги до методів: ясність, детермінованість, надійність, результативність, націленість та економічність.

Загальнонаукові методи. Методи емпіричного дослідження (спостереження, порівняння, вимірювання, експеримент). Методи, що використовуються як на емпіричному, так і на теоретичному рівні дослідження (абстрагування, аналіз і синтез, індукція та дедукція, моделювання та ін.). Методи теоретичного дослідження (сходження від абстрактного до конкретного, ідеалізація, формалізація, аксіоматичний метод).

Аксіоматичний метод, аналіз, синтез, гіпотетичний метод, історичний метод, порівняльний метод, формальний та ін..

Тема 5. Наукове мислення, засоби та способи його формування.

Суть і зміст наукового мислення. Інноваційна якість та оригінальність наукового мислення.

Особливості індивідуальних способів роздумів, засвоєваних у процесі професійного навчання.

Стиль наукового мислення як система взаємодії когнітивно-методологічних і психічних чинників руху думки. Гносеологічні, психологічні та соціальні чинники наукового мислення.

Етапи формування наукового мислення. Етап формування вмінь аналізувати та узагальнювати дані, робити висновки. Етап логічного пояснення понять, теорій тощо. Етап формування гіпотез, висловлювання здогадок щодо вирішення проблеми, доведення гіпотез теоретичним та експериментальним шляхом. Етап вирішення комплексних методичних, науково-пізнавальних та інших завдань.

Тема 6. Нормативне регулювання прав інтелектуальної власності в Україні та організаційні форми реалізації наукової діяльності.

Відповідальність вченого за повноцінний науковий продукт. Свобода наукової творчості. Науковий ризик. Моральна відповідальність вченого. Законодавство України про захист авторського права та суміжних прав.

Поняття наукового колективу. Принципи створення наукового колективу. Принцип гетерогенності, комплексності, сумісності, відповідальності, перманентності, стабільності, оптимальності.

Правила формування та згуртування наукового колективу. Правило адекватного відображення людини людиною, ефекту неправдивої згоди «так говорять всі», ефекту поблажливості при завищеній оцінці якостей працівника, подій або явищ.

Тема 7. Види наукових робіт.

Загальна характеристика наукових робіт.

Реферат. Текст реферату повинен таку інформацію у встановленій послідовності: об'єкт дослідження; мета роботи; методи дослідження та апаратура; результати та їх новизна; взаємозв'язок з іншими роботами; рекомендації щодо використання результатів роботи; значущість роботи та висновки; прогностичні припущення про розвиток об'єкта дослідження.

Обсяг реферату не повинен перевищувати 500 слів, і бажано, щоб він уміщався на одній сторінці формату А4. Перелік ключових слів містить від 5-ти до 15-ти слів або словосполучень, надрукованих великими літерами в називному відмінку в рядок через коми.

Монографія як наукове видання. Вимоги до написання та оформлення монографій.

Підручники як методичне видання. Вимоги до написання та оформлення підручників.

Навчальні посібники.

Тема 8. Магістерська робота як вид наукової роботи

Поняття та суть магістерської роботи в освітньому процесі. Зміст магістерської роботи. Науковість магістерської роботи. Комплексність та внутрішня узгодженість магістерської роботи. Творчий характер і самостійність магістерської роботи. Прикладне значення магістерської роботи.

Обрання теми магістерської роботи. Рекомендовані теми магістерського дослідження, їх зв'язок із науковою тематикою та спеціалізацією кафедри. Теми магістерської роботи за вибором студентів. Поняття актуальності проблеми магістерського дослідження. Об'єкт та предмет дослідження. Практична та наукова актуальність тем магістерських робіт. Чинники, які впливають на актуальність проблеми. Актуальність творчого внеску магістранта.

Поняття мети магістерського дослідження. Зв'язок мети магістерського дослідження з відповідним об'єктом міжнародного публічного права.

Зміст завдань магістерської роботи задля досягнення поставленої мети. Диференціація завдань. Співвідношення завдань з текстом і змістом магістерської роботи.

Поняття та види методів дослідження. Визначення методів дослідження для конкретної магістерської роботи. Взаємозалежність мети магістерської роботи та методів дослідження.

Методологічні вимоги щодо змісту магістерської роботи. Складові частини магістерської роботи, їх взаємовплив та взаємозалежність. Ієрархія частин магістерської роботи. Значення вступу у магістерській роботі. Відтворення завдань у тексті магістерської роботи. Поділ роботи на розділи та підрозділи. Завершеність складових магістерської роботи та їх узгодженість.

Оформлення тексту магістерської роботи. Загальні вимоги щодо тексту та посилань. Виокремлення підрозділів магістерської роботи. Додатки, їх зміст та порядок оформлення.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Денна форма навчання

№ п/п	ТЕМА	Кількість годин		
		Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1				
1	Поняття, суть та зміст наукової діяльності.	0	4	6
2	Суть і зміст наукового дослідження.	0	4	6
3	Роль та місце пізнання у процесі здійснення наукового дослідження.	0		6

4	Методи наукового дослідження..	0	4	6
5	Наукове мислення, засоби та способи його формування.	0	4	6
6	Нормативне регулювання прав інтелектуальної власності в Україні та організаційні форми реалізації наукової діяльності.	0	4	6
7	Види наукових робіт.	0	4	6
8	Магістерська робота як вид наукової роботи Магістерська робота як вид наукової роботи	0	4	6

4.2. Заочна форма навчання

№ п/п	ТЕМА	Кількість годин		
		Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1				
1	Поняття, суть та зміст наукової діяльності.	0	2	10
2	Суть і зміст наукового дослідження.	0	2	10
3	Роль та місце пізнання у процесі здійснення наукового дослідження.	0	2	10
4	Методи наукового дослідження..	0	2	10
5	Наукове мислення, засоби та способи його формування.	0	2	12
6	Нормативне регулювання прав інтелектуальної власності в Україні та організаційні форми реалізації наукової діяльності.	0	2	12
7	Магістерська робота як вид наукової роботи Магістерська робота як вид наукової роботи	0	2	12

5. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Денна форма навчання

Тема 1. Поняття, суть та зміст наукової діяльності.

1. Поняття наукової діяльності.
2. Розмежування та класифікація науково-дослідних робіт.
3. Система науково-дослідних робіт студентів.

Тема 2. Суть і зміст наукового дослідження.

1. Поняття наукового дослідження.
2. Об'єкт дослідження.
3. Предмет дослідження.
4. Науковий напрям.
5. Наукові теми (складові частини проблеми або визначене коло наукових питань).
6. Міжнародне право як науковий напрям (наукові проблеми, теми, питання).

Тема 3. Роль та місце пізнання у процесі здійснення наукового дослідження.

1. Проблема, як форма наукового пізнання.
2. Наукова проблема.
3. Стан і зміст наукових розробок.
4. Міжнародно-правові знання та питання міжнародного права, які є недостатньо розробленими і вимагають наукового обґрунтування.
5. Пізнання та його функції.

Тема 4. Методи наукового дослідження..

1. Метод як спосіб досягнення поставленої мети.
2. Загальнонаукові методи.
3. Методи емпіричного дослідження (спостереження, порівняння, вимірювання, експеримент).
4. Аксиоматичний метод, аналіз, синтез, гіпотетичний метод, історичний метод, порівняльний метод, формальний та ін..

Тема 5. Наукове мислення, засоби та способи його формування.

1. Суть і зміст наукового мислення.
2. Особливості індивідуальних способів роздумів, засвоєваних у процесі професійного навчання.
3. Етапи формування наукового мислення.

Тема 6. Нормативне регулювання прав інтелектуальної власності в Україні та організаційні форми реалізації наукової діяльності.

1. Свобода наукової творчості.
2. Науковий ризик.
3. Моральна відповідальність вченого.
4. Законодавство України про захист авторського права та суміжних прав.

5. Поняття наукового колективу.

Тема 7. Види наукових робіт.

1. Загальна характеристика наукових робіт.
2. Реферат.
3. Монографія як наукове видання. Вимоги до написання та оформлення монографій.
4. Підручники як методичне видання. Вимоги до написання та оформлення підручників.
5. Навчальні посібники.

Тема 8. Магістерська робота як вид наукової роботи

1. Поняття та суть магістерської роботи в освітньому процесі.
2. Зміст магістерської роботи.
3. Науковість магістерської роботи.
4. Комплексність та внутрішня узгодженість магістерської роботи.
5. Творчий характер і самостійність магістерської роботи.
6. Прикладне значення магістерської роботи.
7. Оформлення тексту магістерської роботи.

6. ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

7. ТЕМАТИКА ДЛЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО ЗАВДАННЯ

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Вивчення дисципліни “Теоретичний семінар” здійснюється під час проведення лекцій, семінарських занять, підготовки індивідуальних завдань, виконання наукових робіт під керівництвом викладача та самостійної роботи.

При вивченні дисципліни застосовуються загальнонаукові методи теоретичного та емпіричного дослідження; формально-юридичний, історико-правовий, порівняльно-правовий методи; методики оцінки, прогнозування, аналізу даних; технології пошуку й обробки інформації.

10. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

У процесі вивчення дисципліни “Теоретичний семінар” використовуються такі методи оцінювання навчальної роботи студента:

- поточне опитування;

- підсумкова робота по змістовому модулю;
- оцінювання виконання ІНДЗ (за наявності).

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Теоретичний семінар” визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1 (поточне опитування)	Підсумкова робота	Разом (%)
Змістовий модуль 1		
T1+T2+T3+T4+T5 T6+T7+T8		
50	50	100

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS	
90-100	Відмінно	A (відмінно)	Зараховано
81-89	Добре	B (дуже добре)	
71-80		C (добре)	
61-70	Задовільно	D (задовільно)	
51-60		E (достатньо)	
0-50	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Не зараховано
0-25		F (незадовільно з обов’язковим повторним курсом)	

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

ЛІТЕРАТУРА

Загальна

Буткевич В.Г.(ред.). Мицик В.В., Задорожний О.В. Міжнародне право: Основи теорії. – К., Либідь, 2002. – 606 с.

Буткевич В.Г.(ред.). Мицик В.В., Задорожний О.В. Міжнародне право: Основні галузі. – К., Либідь, 2004.– 816 с.

Баскин Ю.Я., Фельдман Д.И. История международного права. М., Международные отношения. 1990. – 205 с.

Бахновська І.П. Співвідношення національного і міжнародного права: огляд основних наукових концепцій // Держава і право: Юридичні і політичні науки. - 2006. - Вип. 34. - С. 54-59.

Вступ до міжнародного права за Ейкхерстом. – Пер. П.Маланчук. – Харків, Консум, 2000. – 592с.

Дмітрієв А.І. Муравйов В.І. Міжнародне публічне право. К., 2000. - 486 с.

Мисик В. В. Міжнародне публічне право. У 2-х т. Т. 1. Основи теорії. Харків, Право, 2020. 416 с. Т. 2 . Основні галузі. Харків, Право, 2020. 624.

Сироїд Т. Л. Міжнародне публічне право. Харків, Право, 2020, 648 с.

Цимбрівський Т.С. Історія встановлення принципу непорушності кордонів у міжнародному праві. // Економіка, фінанси, право. 2008. № 2. С. 14-18.

Цимбривский Т.С. Проблемы реализации принципа равноправия и самоопределения народов и верховенство права в международных отношениях. Московский журнал международного права. 2010. № 3 С.39 – 48.

Лукашук И.И. Международное право. Общая часть. – М.: Изд-во БЕК, 1996. – С.73-135.

Спеціальна

1. Адаменко М. І. Основи наукових досліджень / М. І. Адаменко, М. В. Бейлін. - Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. - 188 с
2. Артемчук Г. І., Курило В. М., Кочерган М. П. Методика організації науково-дослідної роботи: навч. посіб. для студ. та викл. ВНЗ / Київ. держ. лінгв. ун-т. - К. : Форум, 2000. - 270 с.
3. Баскаков А. Я. Методология научного исследования / А. Я. Баскаков, Н. В. Туленков. - К. : МАУП, 2004. - 214 с.
4. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень: підруч. Для бакалаврів, магістрів і аспірантів екон. спец. ВНЗ - К. : АБУ, 2002. - 480 с.

5. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень : Навч. посіб. / В. В. Ковальчук, Л. М. Моїсеєв. - 2-ге вид., переробл. і допов. - К. : ВД «Професіонал», 2004. - 216 с.
6. Колесников О. В. Основи наукових досліджень. - К. : Центр учбової літератури, 2011. - 141 с.
7. Корбутяк В. І. Методологія системного підходу та наукових досліджень: Навчальний посібник. - Рівне : НУВГП, 2010. - 176 с.
8. Краевский В. В. Методология научного исследования. - СПб. : СПбГУП, 2001. - 148 с.
9. Крушельницька В. О. Методологія та організація наукових досліджень: Навч. посіб. - К. : Кондор, 2003. - 192 с.
10. Кузьменко О. С. Розвиток наукового мислення в процесі розв'язування задач професійного спрямування із загального курсу фізики /Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Педагогіка, соціальна робота, №28. С. 91-94.
11. Кустовська О. В. Методологія системного підходу та наукових досліджень: Курс лекцій. - Тернопіль : Економічна думка, 2005. - 124 с.